

جریدہ علمیہ

مشختہ جلیلہ، اسلامیہ نمک، جریدہ، رسیہ سیدر

غرة شوال سنہ ۱۳۳۲

عدو : ۵

آبدہ بر نشر اولنور

برنجی سنہ

بعده قضا ايلك اوزره افزار ايللری جائز اولوب قيود و شروط مذكوره خارجند
افطارك قطعياً رهين جواز اوله ميه جغه و علناً نقض صيام ايدنلرك مجازات قانونيه دهده و چار
ايدملری لازمه دن و بونلر حقند قاتون جزانك طقسان طقوزنجی ماده سنك اوجنجی
ذیلی احكامك تطبیق اراده سینه حضرت خلافتیناهی اقتضای عاليسندن بولنديغه بناء
بروجه محرر علناً نقض صيام ايدنلره قارشى قطعياً مسامحه ايدلمه رك ماده مذكوره نك
تطبيق احكامى ضمنده تعقیبات لازمه اجرا سیچون مأمورین ضابطه یه اوامر سریع
و قطعیه اعطایی .

کتاب المحاضر والسمعات

• اعلامات شرعیة نك امر تنظیمنده نظره آلمی مقتضی خصوصاته دائر وصایای مهمه یی محتوی در •
— مابعد —

نمونه : ۳

مدینه .. نك .. محله سنده ساكن املاك قلمی كته سندن محی الدین افندی ابن
عبدالله افندی مدینه مذكوره محكمه سنده مجلس شرعه مدینه مذكوره نك ..
محله سنده ساكنه وذاتی تعریف شرعی ايله معرفه پاكیزه خاتم ابنه فیض الله اغا نام
بكر باغنه نك خصوص آتیده وکیل مسجلی وکلای دعاویدن محمد خالص افندی
مواجهه سنده بوجه آتی ادعا ایلدی .

تکلیف تشکیل

تاریخندن ایکی سنه مقدم یعنی بیک اوچوز اوتوز سنه هجریه سنده بن ومؤکله
مزبوره پاكیزه خاتمدن هر بریمزك حال صغر مزده ولی اقربم عوجهم حاجی عبدالله
زاده احمد اغا عاقل و بالغ و بالجله تصرفاتی نافذ اولدینی حالده .. محله عقد ایدیلان
مجلس نکاحده محضر شهوده بخله ازدواجنه مانع بولمیان مزبوره پاكیزه خاتمی
مهر مثلی اولان ۳,۵۰۰ غروش مهر مؤجل تسمیه سیله بالولایه بکا نکاح ایتدیکنده اوراده
بولسان مزبوره نك باباسی مزبور فیض الله اغا دخی عاقل و بالجله تصرفاتی نافذ
اولدینی حالده مجلس مذكوره بالولایه قبول ایلسکه مزبوره پاكیزه خاتم اولوجهله
بنم منکوحهم اولمشیکن حالا بکا اطاعت و حقوق زوجیه رعایتدن امتناع ایدر اولمغله
محله مذكوره ده کائن مسکن شرعی اولان منزله کلوب بکا اطاعت و حقوق زوجیه
رعایته مؤکله مزبوره یه اضافله وکیلی مزبور محمد خالص افندی یه تنیه اولنق مطلب و مدد

سورن دعوی

لدی السؤل مدعی علیہ وکیل مزبور محمد خالص افندی دخی جوابنده کرچه
مزبور فیض الله اغا عاقل وبالجمله تصرفی نافذ اولدینی حالده تاریخ مذکورده قزی
موکله مزبوره پاکیزه خاتمی مدعی مزبور محی الدین افندی به تزویج ایتیش ایسهده
حال صغرنده تزویج ایتیموب بالغه ایکن اذن ورضاسی اولمیه رق تزویج ایتیش
اولدیغندن تزویج مذکور غیر صحیح اولمغه موکله مزبوره پاکیزه خانم مدعی مزبور
محی الدین افندی به بحق اطاعتدن امتناع ایدر دیو مدعی مزبور محی الدین افدینک
انکارینه مقارن دعوی ایلدی .

۳۰
۳۰
۳۰
۳۰

خصوص مذکورده مدعی علیہ وکیل مزبور محمد خالص وبعده مدعی مزبور
محی الدین افدیلدن دعوی مذکورده لرینه مطابق بینه طلب اولندقدہ هرایکیسی
دخی اقامه بینهدن اظهار عجز ایدوب مدعی مزبور طالب تحلیف اولمغه مدعی
علیها موکله مزبوره پاکیزه خاتم مجلس شرعه بعد الاحضار باباسی فیض الله اغا
کندوسنی برمنوال محرر مدعی مزبور محی الدین افندی به تزویج ایتدیکنده صغیره
اولدیغنه یمین تکلیف اولندقدہ یمنندن نکول ایتدی .

۳۰
۳۰
۳۰
۳۰

مدعی علیها موکله مزبوره پاکیزه خانم بوجه محرر تکلیف اولنان یمنندن نکول
ایتمکین موجبجه مدعی مزبور محی الدین افدینک منکوحه سی اولدینی کندوسنه بعد التفهیم
محله مذکورده اولوب بالمعانه مسکن شرعی اولدینی تحقیق ایدن مدعی مزبور محی الدین
افدینک منزله کیدوب اطاعت و حقوق زوجیه رعایتله مزبوره پاکیزه خانم الزام
اولدینی تسجیل واعلام اولندی فی الیوم السادس عشر من شهر رمضان المبارك لسنة
اثنین وثلاثین وثلثمائه والف .

اشبه صورتہ دائر ایضاحات :

خصوصات سائرده وکالت صحیح اولدینی کبی خصومت یعنی مرافعه یه وکالت دخی
صحیح ومعتبردر بناء علیه مدعی ومدعی علیهدن هریری دیلیدیکنی خصومه توکیل ایده بیلیر .
ترجیح اولنان قوله کوره بونده دیکرینک رضاسی شرط دکدر . دیکری راضی اولسون
اولسون وکیلک وکالتی قبول اولنور . انحق بوخصوصده وکیلک قول مجردی کافی اولمیوب
وکالت یا قاضی حضورنده تقریر ایدیله رک تسجیل ویا بالینه اثبات ایدلک اقتضا ایدر .
تسجیل وکالت تعلیمات سینه نک ایکنجی ماده سی موجبجه اجرا ایدیلور . شویله که

طرفیندن بری تسجیل وکالت ایدمک اولدقده نه صورتله وکیمی توکیل ایتدیکنی قاضی ویا نایبی حضورده تقرر ایدر و بوتقریری عیناً تسجیل جریده سنه یازیلوب کندوسنه امضا ویا تختیم ایتدیریلور . اگر یازی بیلمز ایسه کندوسنک امر و اتخابی ایله دیگرى تحریر ایدوب زیری کندی مهری ویا اشارت مخصوصه سی ایله تصدیق ایتدیریلور بعده تقرر وکالت قاضی ویا نایبندن قنغیسی حضورنده وقوعبولش ایسه اول دخی امضا و تختیم ایدر و موکلک بابا و دده سنک اسمی دخی جریده یه قید اولنور [*]

بروجه مشروح تسجیل یا دعوی کندوسنه عرض اولنان قاضینک ویا سلفنک ویا بونلرک نایبلرینک حضورنده یاییلور .

تسجیل دعوی کندوسنه عرض اولنان قاضی ویا نایبک حضورنده اولدیفی صورتده قاضی وکیلک وکالت وخصوصتتی قبول و دعواسنی استماع ایدر سلفی ویا سلفنک نایبی حضورنده اولدیفی صورتده موکل تکرار قاضی لاحق حضورنده تسجیل وکالتله محتاج اولیوب تسجیل جریده سنده مسطور اولان قید . موجینجه قاضی لاحق وکیلک وکالتی ایله حکم ایدوب مرافعه یی رؤیت و استماع ایدر .

دیگر بلده قاضینک حضورنده تسجیل ایدلدیکی صورتده تسجیل مذکور اصوله موافق و تزویر و تصنیعدن سالم بر حجتله اثبات ایدیلیرسه کذلک وکیلک وکالتی قبول اولنور . حجتک فتواخانه دن مصدق بولنسی شرط دکلدور .

وکالت غیر مسجله بالینه اثبات ایدلده حکم ینه بویله در . شویله که : وکیل موکلک عین ویا دین کبی بر حق بولنان کسه مواجهه سنده بن فلان کسه طرفندن شو حقی دعوایه وکیلیم دیو دعوی و بالینه اثبات ایتدکه وکیل مزبورک وکالتیه حکم و دعوی وینه سی استماع اولنور و هر صورتده یعنی کړک مسجله و کړک مثبته اولسون وکالتک

[*] تنبیه : حضور قاضیده و خصمک غایبده یاییلان توکیل قبول اولنور انجق قاضی موکلک اسم و نسبنی عالم اولتی ویا حضورنده علی الاصول تعریف ایدلش اولتی لازمدور . قاضی موکلک اسم و نسبنی عالم اولماز ویا موکل حضورنده تعریف اولتماز ایسه صنیعه احماله بناءً وکیلک وکالتی قبول ایتز .

قال ولو ان الموکل حضر لیوکل عند القاضی هذا الوکیل فقال وکلت هذا الوکیل بطلب کل حق لی بالکوفة وبالخصومة فی ذلک و لیس معهما احد للموکل قبله حق فان کان القاضی یسرف الموکل و یعلم انه فلان بن فلان الفلانی قبل القاضی وکالتله و انفذها للوکیل فان احضر الوکیل احدا یدعی علیه للموکل و قد غاب الموکل کان الوکیل خصمه قال فان کان القاضی لایعرف الموکل لایقبل الوکالة کذا فی ادب القاضی للخصاف « هندیه فی ادب القاضی »

مسجله ویا مثبته اولدینک و موکل بهک یعنی وکیلک وکالتی نه خصوصه ایدوکنک اعلامده
ذکرى اقتضا ایدر ذکر اولنمزسه اعلام صحیح اولماز .

مثلا : فلان بن فلانک ذکر آتی خصوصی دعوايه وکیلى دینوب وکالتک مثبته ویا
مسجله اولدینی ذکر ایدلدیکی ویا فلان بن فلانک وکیل مثبتي ویا مسجلی دینوب موکل
به بیان اولنمدینی تقدیرده اعلام رد اولنور . بونک ایچوندرکه یوقاروده کی نمونه ده
ووکیل مسجلی عباره سیله وکالتک مسجله اولدینی و « خصوص آتی الیانه » عباره سیله
موکل به ذکر اولنمشدر .

مرعی اولان اصوله کوره وکالته شهادت ایدن شاهدلرک وکذک مزکیلرک و صورت
شهادت و ترکیه نك ذکرینه حاجت یوقدر . « فلان بن فلانک وکالتی بالینه المعدله ثابت
و ثبوتنه حکم شرعی لاحق اولان وکیلی ، کبی جملاً بیان کافیدر . نته کیم ذی الیدی
بینه ایله ثابت اولدقده بونده دخی « وضع یدی بینة معدله ایله ثابت اولان ، دیو اجمال
ایدلسه قبول اولنور . انجق قصاص کبی خصوصاً مرافعه یه وکیل اولان کسه نك وکالتی
بینه ایله ثابت اولدقده علی الاصول شاهد مزکیلرک و صورت شهادت و ترکیه نك دخی
اعلامه درجی لازمدر .

« حال صفر مزده » قیدی تزویج مذکورک حال بلوغلرنده وقوعندن احتراز ایچوندر .
چونکه بوصورته نکاح فضولی اولوب اجازه موقوف اولور .

« ولی اقریم » قیدی ولی مذکورک ولی ابعده اولمسندن احتراز ایچوندر . چونکه ولی
اقرب موجود و حاضر ایکن ولی ابعده تزویجی نافذ اولماز ولی اقریک اجازه موقوف
اولور فقط ولی اقریب غائب یعنی مدت سفر بعید محله بولنورسه بوتقدیرده ولی ابعده
تزویجی جائز اولور و بوعقد ولی اقریک عودتیه باطل اولماز . [*]

[*] غیبت ایله ولی اقریک ولایتی زائل اولوب اولماسی بین المشایخ مختلف فیهدر . بعض مشایخه
کوره غیبت ایله ولایت زائل اولماز شوقدر وارکه اقریک غیبتنه بناء ابعده ایچون ولایت ثابت
اولور و بوصورته اقریب و ابعده درجه ده مساوی و لیلر منزله سنده اولورلر بعض مشایخه کوره غیبتله
ولی اقریک ولایتی منقطع اولوب ولی ابعده انتقال ایدر اصح اولان قول بودر . ثمره خلاف شودرکه
قول اوله کوره غائب اولان ولی اقریک تزویجی صحیح و قول ثانی به کوره غیر صحیحدر . کذک
اقرب و ابعده معاً تزویج ایتدکلرنده و یا خود متعاقباً تزویج ایدوب هانکیسی اول اولدینی معلوم
اوله مدینی تقدیرده قول اوله کوره هر ایکسی دخی صحیح اولماز . و قول ثانی به کوره ولی ابعده
تزویجی صحیحدر .

صغیر و یا صغیره یی ولی اقربك غیبوتته بناءً ولی ابعد تزویج ایتدکده بونی دعواده ولی اقربك غائب اولدینی بیان اولنمق شرطدر .

بالولایه نکاح دعوالرنده جهت ولایتك بیانی واولوجهله اعلامده ذکر ی لازمدر . یالکز مدعینك مزوجك وایسی اولدینغی بیانی کفایت ایتمز بونك ایچوندركه صورت مذکوردهده «عموجهم» دیو زوجك «باباسی» دیو زوجهنك وایسنك جهت ولایتلری نمونهده کوسترلمشدر .

«عاقل» قیدی ولی مزبورك مجنون و«بالغ» قیدی صغیر اولسندن احتراز ایچوندركه چونكه مجنون و صغیر ولایت اهل دکلدرلر .

«مهر مثله مساوی» قیدی تزویج مذکورك غبن فاحش ایله وقوعندن احترازیدر زیرا اب ایله جدك غیر ی ولیرك غبن فاحش ایله یعنی صغیری منکوحهك مهر مثندن زیاده فاحشه و صغیره یی نقصان فاحش ایله نکاحلری صحیح دکلدر .

اب یاجد محمودالحال ایسه یعنی کندیلمندن سوء اختیار معروف دکل ایسه بونلرك غبن فاحش ایله تزویجلری صحیح اولور . فقط محمودالحال دکل ایسه غبن فاحشه اولان نکاحلری صحیح اولماز .

مثلا سرخوش اولوبده قزخی فسق، شریر یا اتفاق و اعاشه یه غیر مقتدر فقیر برکیمسه یه تزویج ایدن ابك سوء اختیاری ظاهر اوله رق شفقت مظنونه سی آکاتعارض ایدمه یه جکندن تزویجی صحیح اولماز .

بوصورتده اب یاجد تحت ولایتلرنده بولنان صغیر و صغیره یی غبن فاحشه تزویج ایتدکرنده بونی دعواده محمودالحال اولدقلری بیان ایدمك اقتضا ایدر . قیود سائرهنك فوائدی بوندن اول یازیلان نمونه لرده بیان اولنمشیدی .

خلاصه کلام ، بالولایه نکاح دعوالرنده یعنی مدعی نکاح حال صغرلرنده ولیرلری طرفندن اجرا ایدلیکنی ادعا ایتدکده نظر اولنور . یا ایکیسیده اب یاجددر . یا بونلرك غیریدر . اب یاجد اولدینغه کوره دعوی و اعلامده بروجه آتی موادك ذکر ی اقتضاید .

۱ — جهت ولایتلری وولایت اهل بولسدقلری جدده ، اب بولنمدینی و یا غائب بولنمدینی یا ولایت اهل اولمدینی .

۲ — حین عقدده زوجینك صغیر بولسدقلری .

۳ — تسمیه ایدیلان مهر ، مهر مثندن زیاده ایسه زوجك وایسنك واکر نقصان ایسه ویا خود زوج کفو دکل ایسه زوجهنك وایسنك محمود الحال اولدینی .

اب ایله جدك غیری ایسه خصوصات آتیهك ذکری لازم کلور :

۱ — اب ایله جدد اولدینی کبی بونلرک دخی جهت ولایتلی وولایت اهل بوندقلری وولی اقرب بوندینی یا ولی ابعدا اولوب فقط ولی اقرب غائب بوندینی و یا ولایت اهل اولدینی .

۲ — زوجینک حین عقدده صغیر بوندقلری .

۳ — مهرمساده غبن فاحش بوندینی .

۴ — زوج ، زوجنهک کفوی بوندینی .

کرك بالا صاله وکرك بالوکاله وکرك بالولایه نکاحده خصوصات آنفهدن بشقه آتی الذکر قیودک دخی علاوه سی لازمدر :

۱ — زوجینک نکاحلرینه مانع بوندینی .

۲ — عقدک محضر شهوده اجرا اولدینی .

۳ — مهر تسمیه ایدلماش یا نفی ایدلماش ایسه بونک بیانی ومهر ذکر ایدلماش ایسه مقداری بیان اولنمق مقتضی اولدینی کبی کلاً یا قسماً معجل یا مؤجل ویا تدریجیل و تأجیل وصفی مسکوت براغلمش بوندینی .

۴ — ایجاب وقبولک وقوعی .

۵ — قبولک ایجابیه موافقتی .

بالاده اوچ رقیله بیان اولنان خصوصاتدن ماعداسنک وثیقهده کوسترلسی اقتضای ایدر . یعنی خصوصات مذکوردهک وثیقهده واضحاً مفهم اولسی لابد اولوب یوقسه مثلاً محضر شهوده ۱۰۰۰ غروش مهر مؤجل مقابلنده تزویج ایتدم اوده مجلس تزویجده او قدر مهر ایله قبول ایتدی دیه اعلامده کوسترلکدن صکره قبول ایجابیه موافق ایدی دیه تصریحه حاجت یوقدر . نته کیم ولی اقرب مجنون اولدینی کوستریله رک ولی ابعداک تزویج ایلدیکی بیان اولندقدن صکره ولی اقربک ولایت اهل اولدیغنی کوسترمک زائد وعبشدر . اوچ رقیله کوستریلان خصوصاتک اعلامده یا زلامسی بعضا اعلامک نقضی موجب اولور .

مثلاً : برکیمسه ۳۰۰۰ غروش مهر مؤجل ایله برقادینی تزویج ایتدکدن صکره قادین نکاحی بالانکار اطاعتدن امتناع ایتکله زوج ، ۳۰۰۰ غروش مهر تسمیه سنیه

منكوحه سی اولدیغنی بالادعا مزبورہ نك اطاعتنی دعوی وبعد الانكار اثبات ایتمكله حکم اولنوب اعلام اولنسه مهر مذکور قسماً معجل اولسی شہہ سی بولنوب مهر معجل استیفا ایدلمدکجه اطاعتہ اجبار اولنہ میہ جنی جہتله اعلام نقض اولنور .

کذلک برکیمسه محضر شہودده ۲۰۰۰ غروش مهر ایله برقادینی تزوج ایتدکدن صکره زوج ، مزبورہ نك ۲۰۰۰ غروش مہرایله منکوحہ سی اولدیغنی بالادعا اطاعتنی دعوی وانکاره مقارن بالینہ اثبات ایتمكله حکم اولنہ رق اعلام ایدلسه مهر مذکورک وصفی ذکر اولنماغله اعلامه صحیح نظریله باقیله مز . برحادثہ طرfindن ہربری متقابلاً ادعاہ بولندقلرنده هانکیسی اقامۃ بینہ ایدرسه انک بینہ سیلہ حکم اولنور . ایکی طرفده اقامۃ بینہ ایدرسه ترجیح بینات حقندہ کی مسائلہ توفیقاً راجح طرفک بینہ سیلہ عمل اولنور . وصورت شہادت وتزکیہ وشاهد ومزکیلر اعلامده کوسترملک لازم کلیر . ایکی طرفده اقامۃ بینہ ایدہ مزایسه اکثر مسائلده یمین ایله حل مسئلہ اولنور . وبعض مسائلده صاحب قول بلا یمین قولنده تصدیق ایدیلور .

طرف راجح اقامۃ بینہ دن اظهار عجز ایتمكله طرف مرجوحک بینہ سی استماع اولندقدہ اعلامده طرف راجحک اقامۃ بینہ دن اظهار عجز ایتدیکی وایکی طرفکده بینہ سی بولنماسی جہتیلہ صاحب قول بلا یمین قولنده تصدیق ویا تحلیف اولندقدہ کذلک اعلامده طرفینک بینہ لری بولندینی ذکر و بیان اولنور .

بواسبابہ مبنی نمونہ ده اولامدی علیہ دن وبونک اظهار عجز ایلسی جہتیلہ مدعیدن بینہ طلب اولنمش بوده اقامۃ بینہ دن عاجز قالغله وطالب تحلیف بولنغله مدعی علیہ تحلیف ایدلمش وبروجه مشروح ایضاحات لازمه اعطا اولنمشدر .

اذا ادعی رجل علی امرئۃ ان ولیها زوجها منه فی حال صغرها و اقام علی ذلك بینۃ و اقامت بینۃ ان الولی زوجها منه بعد البلوغ من غیر رضاها فالبینۃ بینۃ المرأة «محیط برهانی» لان البلوغ معنی حادث یثبت بینتها فکان بینتها اکثر اثباتات ثم یثبت فساد النکاح ضرورة «ولوالجیه» فان لم یکن لها بینۃ فالقول قول المرأة لانها تنکر الملک «محیط برهانی» . رجل اقام بینۃ ان اباهذه المرأة زوجها اياه وهی بنت ثمان سنین و اقامت هی الی بینۃ انه زوجها وهی بنت عشرين فالبینۃ بینتها والقول قولها قال ابنو الفضل تأویلہ انهما اتفقا علی وقت النکاح واختلفا فی سنہا فی ذلك الیوم فصارت بینتها اقدم «ذخیره» .

یمینده نیابت جاری اولدیغنی جہتله وکیل دکل ، موکله بولنان مدعی علیہ تحلیف

اولندی . ویکلک یمینی معتبر اولمدینی کبی موکلنک یمین ایتیه جکنی بیان ایتسه بوده معتبر اولماز .

صورت تحلیف اعلامده کوسترلدی . زیرا نکول یا یمینک معتبر اولوب اولماسی صورت تحلیفک اعلامده بیانیه تحقق ایدر . شرعک تعیین ایتدیکی شکل و صورته مخالف اوله رق اجرا قلنان نکولده یمینده معتبر اوله ماز .

اعلامده مدعی علیهانک تحلیفی عدم علمه اولسه ایدی نکولی معتبر اولمازدی . واعلم ان کل موضع وجب فيه اليمين على البتات فحلف على العلم لا يكون معتبرا حتى لا يقضى عليه بالنكول ولا يسقط اليمين عنه وكل موضع وجب فيه اليمين على العلم فحلف على البتات يعتبر اليمين حتى يسقط اليمين عنه ويقضى عليه اذا نكل لان الحلف على البتات أكد فيعتبر بخلاف العكس «زبلی» .

والحاصل یمین مسئله سنه اعتنا ایدیلهرک اعلامده برنهیج شرعی تحلیف اولندی دنیلیمک کبی عبارات غیر واضحه ایله اکتفا ایدلیوب نه صورته یمین تکلیف اولمش ونه وجهله یمین اجرا ایدلمش اولدیفنک اعلامده یازلمسی لازم کلیر . تا که صورت تحلیفک شرعه موافق اولوب اولمدینک تدقیق ممکن اولسون .

نصب و تعیین

حجاز تیمور یولی مدیر عمومییسی خلوصی بك اقدی حضرتلرینک سوریه ولایتی والیلکنه تعیین بیورلمسنه مبنی مدیریت مذکورہ وظائفی وكالة اوقاف نظارتی انشاآت وتعمیرات مدیر عمومییسی معمار کمال الدین بك اقدی به تودیع بیورلمشدر .

* *

بوزقیر قضاسی مفتیلکنه بایزید مجیز درسعاملرندن نوشهرلی حسن وآطه پازاری مفتیلکنه مدرسیندن مفتی زاده حافظ عثمان وکوی سنجاق مفتیلکنه جلی زاده محمد وادرمید مفتیلکنه محلی علماسندن ومکتب حقوق مأذونلرندن حافظ جمال اقدیلر تعیین بیورلمشدر .

* *